

بررسی نقش حاکمیت شرکتی و ویژگی های هیات مدیره در کیفیت سود

دکتر قدرت الله طالب نیا^۱، صفر پور مهری^۲

^۱ عضو هیات علمی دانشگاه علوم تحقیقات تهران

^۲ دانشجوی دکتری حسابداری دانشگاه آزاد تبریز

چکیده

نظریه کیفیت سود برای اولین بار توسط تحلیل گران مالی و کارگزاران بورس اوراق بهادار مطرح شد. آنها استنباط کردند، سود گزارش شده قدرت سود آوری شرکتها را آنچنان نشان نمی دهد که به ذهن باید متبادر گردد. آنها دریافتند که تجزیه و تحلیل صورتهای مالی شرکتها به دلیل نقاط ضعف متعدد در اندازه گیری اطلاعات حسابداری کار مشکلی است. برای بیان سودمندی سود در تعیین ارزش شرکت تنها به میزان گزارش شده نباید توجه کرد، بلکه باید به کیفیت سود گزارش شده نیز توجه نمائیم. منظور از کیفیت سود، زمینه بالقوه رشد سود و میزان احتمال تحقق سودهای آتی است. به عبارت دیگر، ارزش یک سهم تنها به سود هر سهم سال جاری شرکت بستگی ندارد بلکه به انتظارات ما از آینده شرکت و قدرت سودآوری سال های آتی و ضریب اطمینان نسبت به کسب سودهای آتی بستگی دارد لازمه رشد و گسترش بازار سرمایه، جلب اعتماد صاحبان سرمایه است. با جدا شدن مالکیت از مدیریت، مدیران به عنوان نماینده سهامداران، شرکت را اداره می کنند. از سوی دیگر بنا به دلایلی از قبیل تفاوت نگرش به ریسک، سود تقسیمی و افق دید (فورست و کنگ (۲۰۰۰) بین مدیران و مالکان تضاد منافع وجود دارد، از این رو این امکان بالقوه وجود دارد که مدیران تصمیماتی را اتخاذ نمایند که به صورت معکوس بر منافع مالکان تاثیر بگذارد.

کیفیت سود

اهداف حسابداری و گزارشگری مالی

اهداف حسابداری و گزارشگری مالی از نیازها و خواسته های اطلاعاتی استفاده کنندگان نشأت می گیرد. هدف اصلی گزارشگری مالی بیان اثرات اقتصادی رویدادها و عملیات مالی بر وضعیت و عملکرد واحد تجاری جهت کمک به استفاده کنندگان بالفعل و بالقوه برای اخذ تصمیمات مالی در ارتباط با واحد تجاری می باشد. ابزار اصلی انتقال اطلاعات به اشخاص مذکور، صورتهای مالی اساسی شامل ترازنامه، صورت سود و زیان و صورت جریان وجوه نقد می باشد که محصول نهایی فرآیند حسابداری و گزارشات مالی محسوب می گردند. FASB در بیانیه مفهومی شماره (۱) تحت عنوان اهداف گزارشگری مالی واحدهای انتفاعی به بیان اهداف گزارشگری مالی می پردازد که می توان آن را به صورت زیر خلاصه نمود:

- گزارشگری مالی باید اطلاعاتی را فراهم آورد که برای سرمایه گذاران و اعتباردهندگان بالفعل و بالقوه و سایر استفاده کنندگان در اتخاذ تصمیمات منطقی و سرمایه گذاری، اعتباردهی و تصمیمات مشابه مفید و سودمند باشند. این اطلاعات باید برای آن دسته از افرادی که درک متعارفی از فعالیتهای تجاری و اقتصادی دارند و با سعی معقولی تمایل به مطالعه اطلاعات دارند، قابل فهم باشند.
- از آنجایی که جریان نقدی سرمایه گذاران و اعتباردهندگان با جریان نقدی واحد تجاری ارتباط دارد، گزارشگری مالی باید اطلاعاتی را فراهم آورد که اعتباردهندگان، سرمایه گذاران و سایرین را در ارزیابی مبالغ، زمان بندی و ابهامات مربوط به خالص جریان نقدی واحد تجاری کمک نماید.
- گزارشگری مالی باید اطلاعاتی را درباره منابع اقتصادی واحد تجاری، ادعاها نسبت به آن منابع (تعهدات واحد تجاری برای انتقال منابع به سایر واحدها و صاحبان سهام) و اثرات معاملات، رویدادها و شرایطی که منابع واحد تجاری و ادعاها نسبت به آن منابع را تغییر می دهد، اشاره نماید.